

Kujawsko-Pomorskie

Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim 2018

w materiale wykorzystano dane do roku 2017
pochodzące z zasobów statystyki publicznej -
Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Materiał przygotowany przez Biuro Analiz
w Wydziale Analiz i Ewaluacji
Departamentu Rozwoju Regionalnego
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim	3
1.1. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	3
1.2. Dzieci w wieku 3-5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym.....	5
1.3. Liczba przedszkoli i miejsc w przedszkolach	12
2. Prognoza zmiany liczby dzieci w wieku 3-6 lat do 2025 i 2050 roku.....	16
3. Podsumowanie i wnioski.....	17

Wprowadzenie

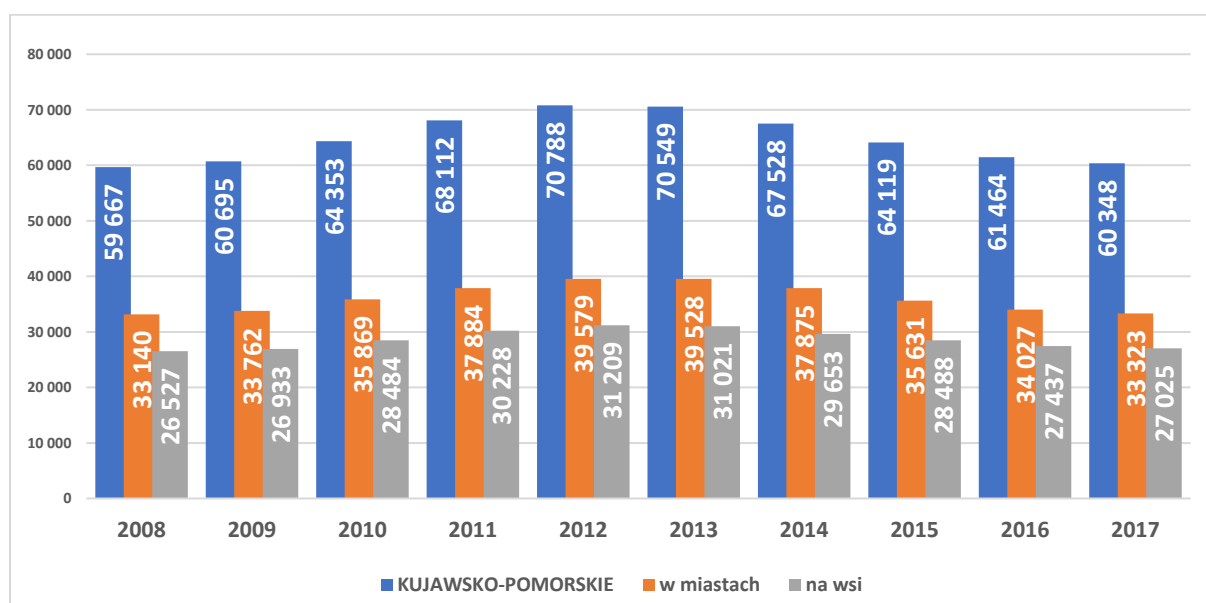
Celem kolejnego, cyklicznego opracowania jest przedstawienie aktualnej sytuacji demograficznej województwa kujawsko-pomorskiego w grupie dzieci w wieku 3-5 lat, które mogą zostać objęte wychowaniem przedszkolnym. Materiał zawiera najnowsze dane za lata 2016 i 2017 znajdujące się w zasobach statystyki publicznej (Głównego Urzędu Statystycznego - Banku Danych Lokalnych), dotyczące odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz wykorzystania miejsc w przedszkolach w województwie kujawsko-pomorskim. Analiza dotycząca upowszechnienia edukacji przedszkolnej jest niezbędna do wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WK-P na lata 2014-2020). Zgodnie z zapisami RPO WK-P na lata 2014-2020 wsparcie w tym zakresie powinno być kierowane na obszary charakteryzujące się słabym dostępem do usług edukacji przedszkolnej, a co za tym idzie prowadzić do zmniejszania dysproporcji w jej upowszechnianiu. Działania infrastrukturalne (finansowane z EFRR) będą miały charakter pomocniczy i będą realizowane w powiązaniu z działaniami podnoszącymi jakość wychowania przedszkolnego (finansowanymi z EFS). Ze względu na ograniczone środki finansowe, inwestycje infrastrukturalne preferowane będą do realizacji przede wszystkim na obszarach o słabym dostępie do edukacji przedszkolnej.

1. Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim

1.1. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat

W okresie ostatnich 10 lat (2008-2017) liczba dzieci w wieku 3-5 lat w województwie kujawsko-pomorskim zwiększyła się o 1,1% (w kraju wzrost wynosił 6,7%) i wahała się między 60 a 71 tys. dzieci. Do roku 2012 następował wzrost liczby dzieci w tym wieku, osiągając wartość zbliżoną do 71 tys. osób (70 788). Od roku 2012 zanotowano spadek osiągający w 2017 roku wartość niższą od wartości z roku 2009 (60 348 - 2017, 60 695 - 2009). W miastach liczba dzieci w tym wieku wzrosła o 0,6%, mniej niż na terenach wiejskich, gdzie zanotowano wzrost o 1,9%. Zmiana liczby dzieci w tym wieku w poszczególnych gminach województwa kujawsko-pomorskiego wykazuje duże zróżnicowanie.

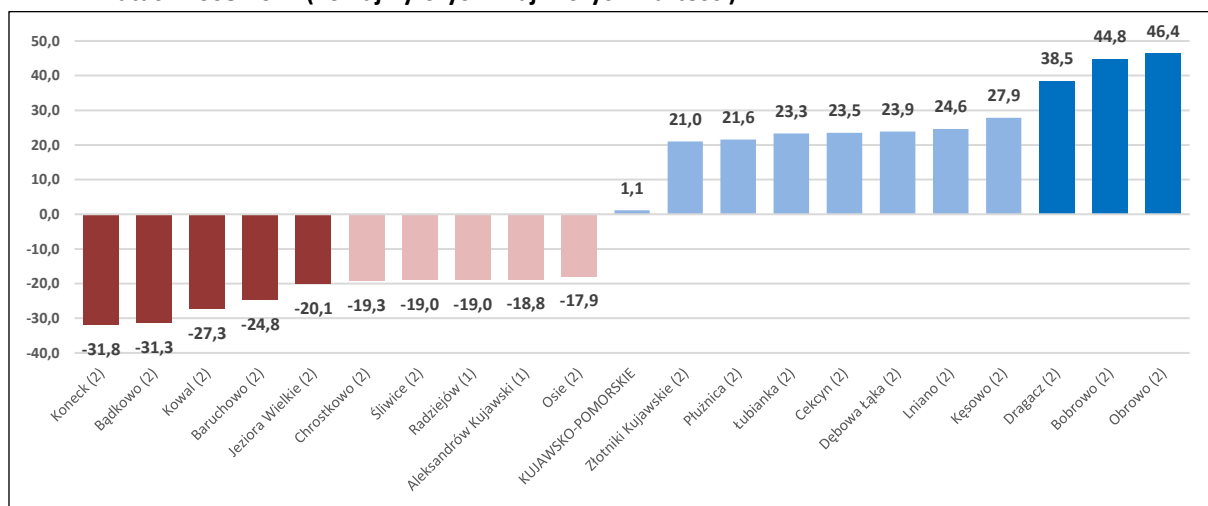
Ryc. 1. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat w województwie kujawsko-pomorskim (2008-2017)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) – stan na 19.10.2018 r.

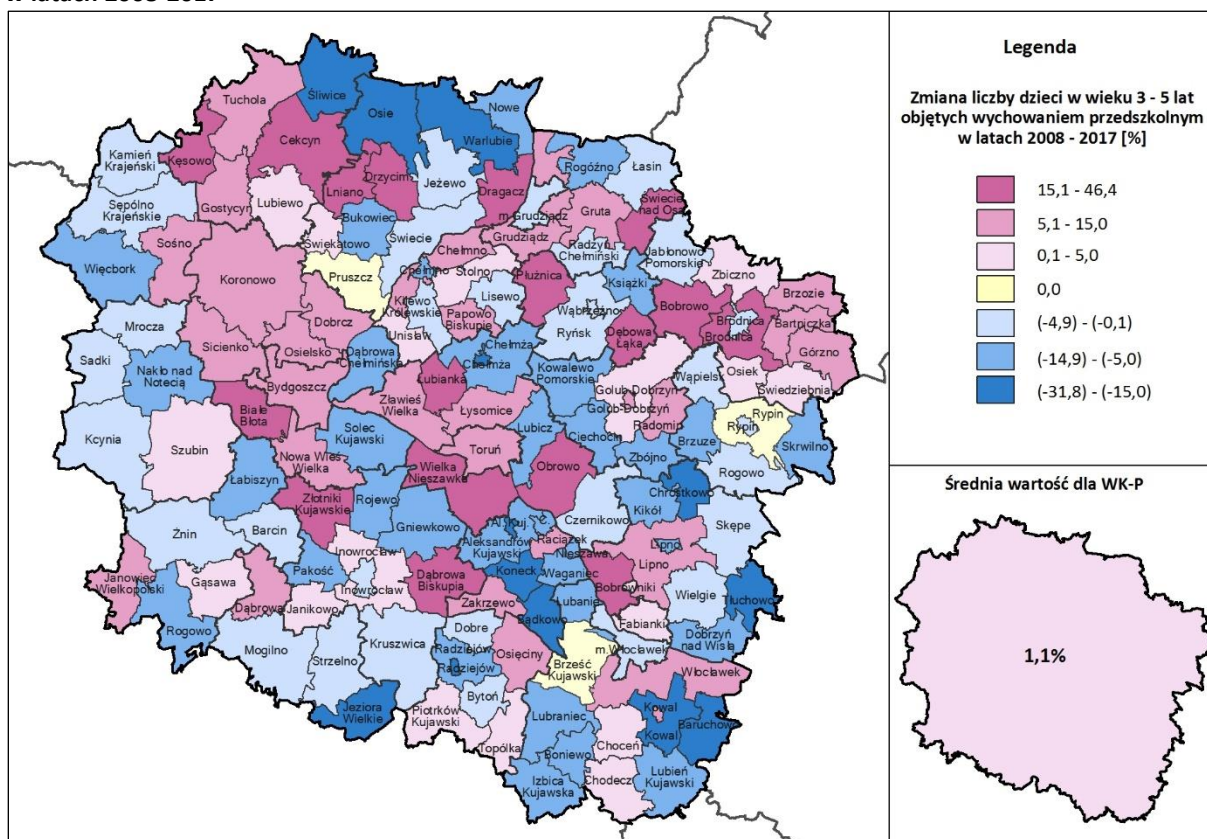
Największa, ujemna zmiana, o ponad 20%, w tym okresie dotyczy gmin: Koneck (-31,8%), Bądkowo (-31,3%), Kowal (-27,3%), Baruchowo (-24,8%), Jeziora Wielkie (-20,1%). Powyżej 30%, wzrosła liczba dzieci w wieku 3-5 lat (w latach 2008-2017) w gminach: Obrowo (46,4%), Bobrowo (44,8%) i Dragacz (38,5%). W 78 jednostkach zanotowano w tym okresie spadek liczby dzieci w wieku 3-5 lat, w 3 gminach liczba ta nie zmieniła się, a wzrost liczby dzieci odnotowano w 63 gminach.

Ryc. 2. Zmiana (%) liczby dzieci w wieku 3-5 lat w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2008-2017 (10 najwyższych i najniższych wartości)

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 19.10.2018 r.

Ryc. 3. Zmiana (%) liczby dzieci w wieku 3-5 lat w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2008-2017

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 19.10.2018 r.

1.2. Dzieci w wieku 3-5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym

W skali ostatnich 10 lat (2008-2017), prawie dwukrotnie zwiększył się odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w kujawsko-pomorskim, z 42,0% do 76,0% , tj. o 81,2%, z kolei w kraju wartość tego wskaźnika wzrosła z 52,7% do 84,7% tj. o 60,7%. Od 2008 roku zdecydowanie rośnie w regionie odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, jednocześnie do 2015 roku zmniejszał się dystans dzielący wartość wskaźnika dla województwa kujawsko-pomorskiego od wartości dla kraju (w 2008 wynosił 10,7 p. proc., a w 2015 roku tylko 6,6 p. proc.). Jednak po ujemnej zmianie wskaźnika w 2016 roku, wyższej niż w kraju, w 2017 r., różnica zwiększyła się do 8,6 p. proc. Spowodowane jest to zarówno powiększaniem się bazy dydaktycznej, jak również zmniejszającą się, od 2013 roku, liczbą dzieci w wieku 3-5 lat, która tym wychowaniem mogłaby zostać objęta. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym ogółem, w ciągu ostatnich 5 lat, wzrósł o 8,6 p. proc. (16. pozycja w kraju), przy średniej dla kraju wynoszącej 10,5 p. proc. W miastach zmiana wynosiła 11,1 p. proc. (11. pozycja w kraju), przy średniej wynoszącej 11,7 p. proc. Na terenach wiejskich wartość wskaźnika wzrosła o 6,3 p. proc. (10. pozycja), w kraju nastąpiła zmiana o 8,8 p. proc.

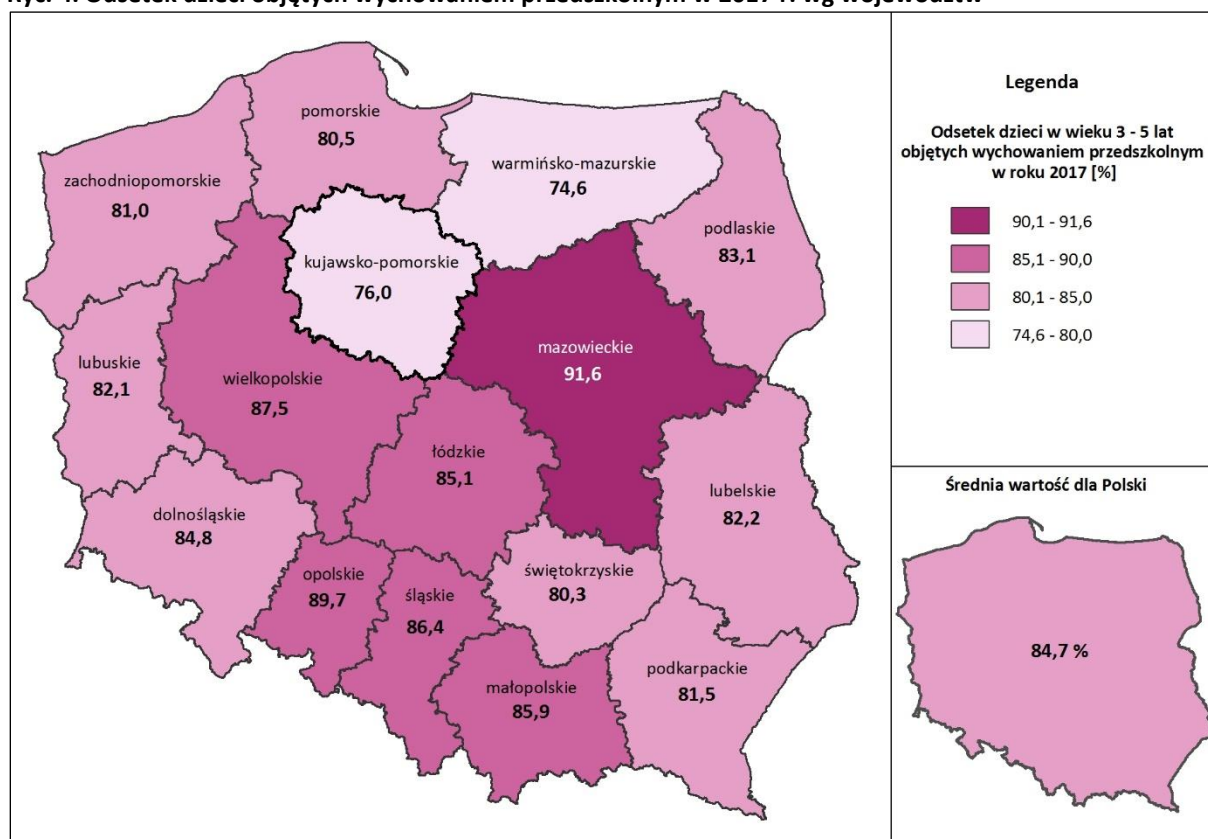
Pomimo korzystnych zmian, w skali kraju, województwo w 2017 r. zajęło następujące pozycje obrazujące odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym: a) 15. pozycja w kategorii ogółem (76,0% - Polska 84,7%), b) 14. pod względem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w miastach (93,3% - Polska 99,3%), c) 12. pod względem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na wsi (54,7% - Polska 64,5%). W ostatnich 5 latach wzrósł dystans dzielący kujawsko-pomorskie od pozostałych województw pod względem tego wskaźnika. W 2013 roku wynosił 6,7 p. proc., a w 2017 r. 8,6 p. proc. Na terenach wiejskich dystans pomiędzy kujawsko-pomorskim, a innymi województwami zwiększył się i w 2013 r. wynosił 7,3 p. proc., a w 2017 r. 9,8 p. proc.

Tab. 1. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2013-2017 r. wg województw

Lp.		odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym																	
		ogółem					lokata	w miastach					lokata	na wsi					lokata
		2013	2014	2015	2016	2017	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2017
		[%]						[%]						[%]					
	POLSKA	74,1	79,4	84,2	81,1	84,7		87,6	92,9	98,1	95,3	99,3		55,7	60,8	65,1	61,6	64,5	
1	DOLNOŚLĄSKIE	75,0	80,0	84,8	81,9	84,8	7	87,1	91,7	96,8	93,7	97,1	13	51,1	56,4	60,1	57,7	59,6	11
2	KUJAWSKO-POMORSKIE	67,4	72,4	77,6	72,8	76,0	15	82,3	88,1	94,2	90,0	93,3	14	48,4	52,3	56,9	51,4	54,7	12
3	LUBELSKIE	71,9	77,3	81,8	79,2	82,2	9	91,3	96,4	101,9	101,2	103,9	8	56,1	61,5	65,4	61,1	64,3	8
4	LUBUSKIE	72,7	77,9	83,2	78,7	82,1	10	87,6	93,0	98,9	94,1	99,4	10	49,4	53,7	55,5	51,1	51,1	13
5	ŁÓDZKIE	75,4	80,8	84,7	81,8	85,1	6	87,5	92,7	96,7	94,5	98,3	11	56,8	62,1	66,3	62,5	65,2	7
6	MAŁOPOLSKIE	73,4	78,9	84,1	82,0	85,9	5	89,9	95,1	100,4	100,1	104,1	7	60,1	65,8	70,9	67,4	71,2	3
7	MAZOWIECKIE	80,2	84,5	89,6	88,0	91,6	1	93,5	96,6	101,5	100,7	104,3	5	57,0	63,0	68,4	65,1	68,5	4
8	OPOLSKIE	81,0	86,5	89,7	87,5	89,7	2	92,9	100,6	105,9	103,0	105,2	3	68,3	71,5	73,1	71,6	73,2	2
9	PODKARPACKIE	68,2	73,6	79,3	77,3	81,5	11	89,3	95,2	102,0	101,2	106,1	2	54,5	59,5	64,5	61,7	65,5	6
10	PODLASKIE	70,3	75,3	81,3	78,9	83,1	8	87,1	92,8	100,1	99,4	104,8	4	44,1	47,5	51,4	47,0	49,5	14
11	POMORSKIE	70,4	75,1	80,3	76,3	80,5	13	81,1	86,1	91,7	87,6	92,5	15	54,8	59,2	64,0	60,2	63,4	9
12	ŚLĄSKIE	77,5	83,6	87,9	82,8	86,4	4	79,6	85,6	89,8	84,8	88,4	16	70,9	77,4	81,9	76,8	80,4	1
13	ŚWIĘTOKRZYSKIE	71,0	76,4	80,6	76,8	80,3	14	87,8	94,6	102,2	99,7	104,1	6	58,7	63,1	64,9	60,6	63,3	10
14	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	64,7	69,7	74,8	70,7	74,6	16	83,5	89,3	95,8	92,1	97,3	12	40,7	44,3	47,7	43,7	46,0	15
15	WIELKOPOLSKIE	77,6	83,5	87,6	84,2	87,5	3	96,4	102,9	107,6	102,6	106,8	1	57,9	63,0	66,9	65,1	67,7	5
16	ZACHODNIOPOMORSKIE	70,2	75,8	79,9	76,7	81,0	12	85,9	92,3	98,0	95,3	100,6	9	40,2	44,3	45,8	42,0	43,6	16

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 19.10.2018 r.

Ryc. 4. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 r. wg województw

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 19.10.2018 r.

W skali powiatów województwa kujawsko-pomorskiego najwyższy odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 roku dotyczył miast na prawach powiatów: Torunia (94,8%), Bydgoszczy (91,1%) i Grudziądza (85,1%), a wśród powiatów ziemskich mogileńskiego (77,8%). Najniższe wartości odnotowano dla powiatów: grudziądzkiego (53,7%), wąbrzeskiego (59,8%), włocławskiego (61,7), radziejowskiego (62,6%) i lipnowskiego (62,8%), przy średniej dla województwa wynoszącej 76,0%.

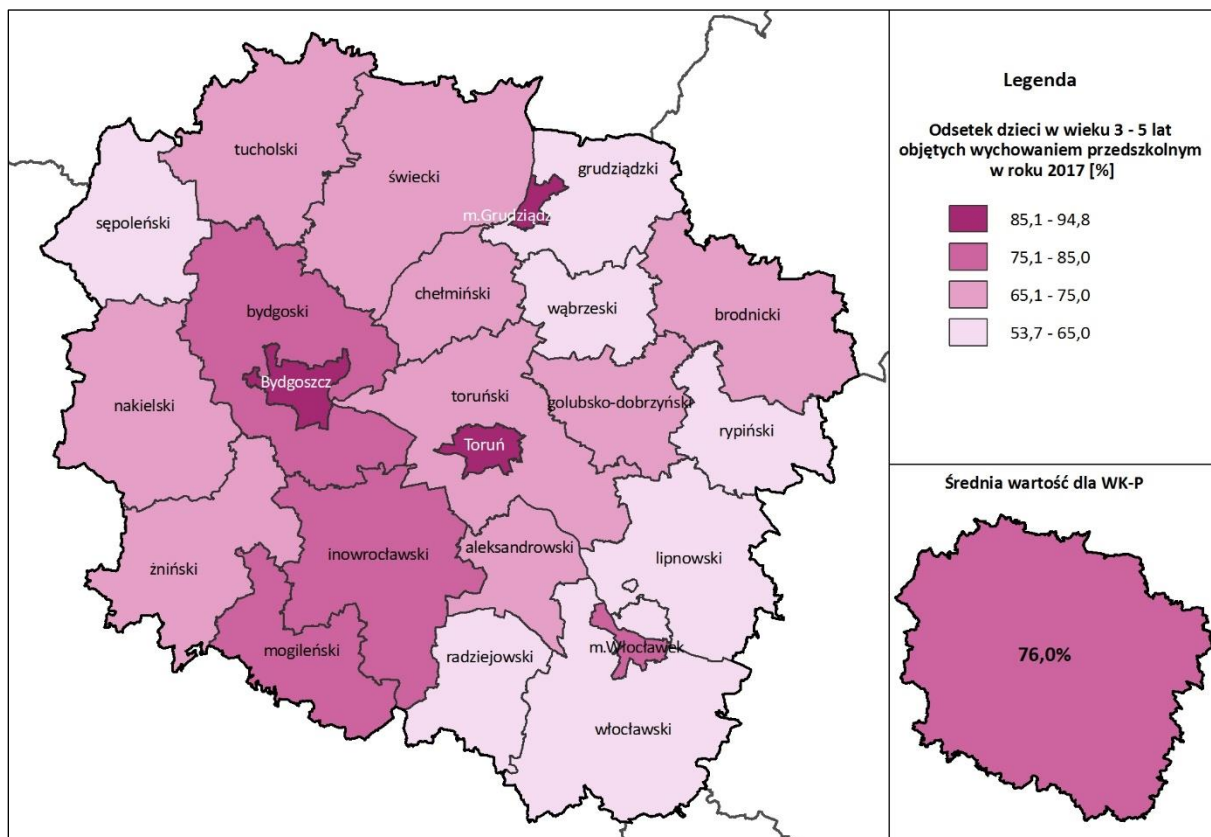
Tab. 2. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2013-2017 w województwie kujawsko-pomorskim (powiaty)

Lp.		odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym														
		Ogółem					w miastach					na wsi				
		2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
		[%]					[%]					[%]				
	POLSKA	74,1	79,4	84,2	81,1	84,7	87,6	92,9	98,1	95,3	99,3	55,7	60,8	65,1	61,6	64,5
	KUJAWSKO-POMORSKIE	67,4	72,4	77,6	72,8	76,0	82,3	88,1	94,2	90,0	93,3	48,4	52,3	56,9	51,4	54,7
1	Powiat aleksandrowski	65,2	73,7	76,4	72,2	74,8	75,4	85,7	89,8	85,8	85,4	57,3	64,7	66,0	62,4	67,2
2	Powiat brodnicki	58,9	64,0	68,6	62,9	67,1	88,6	94,0	99,4	91,8	98,2	36,8	41,8	46,0	42,3	45,7
3	Powiat bydgoski	62,9	67,2	75,4	70,6	75,8	78,9	83,6	93,5	86,2	94,1	58,5	62,6	70,4	66,4	71,0
4	Powiat chełmiński	62,9	65,7	72,2	66,8	72,2	81,8	84,9	93,0	87,7	93,2	53,3	56,2	61,8	56,5	61,7
5	Powiat golubsko-dobrzyński	60,2	64,5	67,5	64,4	69,4	79,4	82,3	83,6	84,8	90,3	47,8	52,7	56,6	50,7	55,7
6	Powiat grudziądzki	44,7	47,8	56,4	51,1	53,7	123,7	130,4	139,5	128,7	143,2	34,1	35,0	43,6	39,6	42,5
7	Powiat inowrocławski	71,8	75,8	80,7	74,4	77,6	87,1	90,6	95,6	89,3	92,1	47,8	52,3	56,8	51,3	55,6
8	Powiat lipnowski	58,7	62,6	67,0	62,0	62,8	77,6	86,9	95,6	96,5	99,3	50,6	52,2	55,3	48,3	48,7
9	Powiat mogileński	69,6	79,9	81,9	74,8	77,8	88,8	103,6	113,2	113,4	107,8	58,1	67,1	65,5	54,7	61,9

Lp.		odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym														
		Ogółem					w miastach					na wsi				
		2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
		[%]					[%]					[%]				
	POLSKA	74,1	79,4	84,2	81,1	84,7	87,6	92,9	98,1	95,3	99,3	55,7	60,8	65,1	61,6	64,5
	KUJAWSKO-POMORSKIE	67,4	72,4	77,6	72,8	76,0	82,3	88,1	94,2	90,0	93,3	48,4	52,3	56,9	51,4	54,7
10	Powiat nakielski	64,1	68,7	72,4	68,6	73,1	101,2	107,2	109,6	100,1	112,5	39,5	43,2	47,5	47,5	48,3
11	Powiat radziejowski	55,9	60,8	64,6	58,5	62,6	87,3	102,2	104,8	104,7	105,0	45,8	48,7	52,5	45,1	50,2
12	Powiat rypiński	55,6	59,8	64,3	57,8	63,1	74,0	79,4	84,9	76,1	83,9	42,8	47,3	52,4	47,0	51,3
13	Powiat sępoleński	55,9	62,1	66,3	58,0	63,1	99,7	101,9	123,4	96,2	107,8	29,7	36,7	34,3	35,3	36,7
14	Powiat świecki	61,4	67,3	72,5	65,5	67,3	88,0	102,6	117,8	116,2	116,9	50,0	52,6	55,3	47,8	50,1
15	Powiat toruński	60,7	66,0	73,2	61,7	66,9	51,8	58,6	65,9	50,6	55,8	62,0	67,1	74,2	63,2	68,4
16	Powiat tucholski	60,8	67,5	71,9	62,8	72,0	81,5	89,1	97,8	74,4	102,7	53,6	60,3	63,2	58,9	61,3
17	Powiat wąbrzeski	46,7	51,7	64,7	58,8	59,8	62,3	68,9	73,4	69,0	76,9	37,0	41,4	59,7	53,3	50,5
18	Powiat włocławski	58,5	61,6	64,5	59,5	61,7	126,7	143,4	140,3	125,2	123,2	42,9	44,1	48,1	44,1	46,9
19	Powiat żniński	64,5	69,3	73,8	65,9	67,7	104,0	112,9	126,9	112,7	120,3	37,7	40,5	41,9	36,2	36,0
20	Powiat m.Bydgoszcz	83,0	87,5	91,4	90,7	91,1	83,0	87,5	91,4	90,7	91,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
21	Powiat m.Grudziądz	70,9	75,7	86,7	81,3	85,1	70,9	75,7	86,7	81,3	85,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
22	Powiat m.Toruń	81,8	86,3	92,1	92,1	94,8	81,8	86,3	92,1	92,1	94,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
23	Powiat m.Włocławek	69,6	76,9	82,3	75,7	79,5	69,6	76,9	82,3	75,7	79,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 19.10.2018 r.

Ryc. 5. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w powiatach województwa w 2017 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 19.10.2018 r.

Biorąc pod uwagę zarówno zmianę liczby dzieci w wieku 3-5 lat w latach 2013-2017 (zmniejszenie o 10 201 osób, tj. -14,5%) oraz odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (wzrost o 8,6 p.

proc. do 76%), nadal obserwowane jest duże zróżnicowanie tych wielkości pomiędzy poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego (dalej: JST). Dodatnia zmiana liczby dzieci (wyrażona w %) w wieku 3-5 lat występowała w 11 (w latach 2013-2016 dotyczyła 14) JST województwa kujawsko-pomorskiego. Największą zmianę odnotowano w: gminie Radomin (15,3%), mieście Kowal (8,9%), gminie Raciążek (8,5%), gminie Dragacz (7,0%) i gminie Rogowo r. (6,2%). W 133 gminach (w latach 2013-2016 w 130 gminach) zmniejszyła się liczba dzieci. Największy spadek odnotowano w: gminie Rojewo (-35,1%), mieście Nieszawa (-27,8%), gminie Zakrzewo (-27,7%), gminie Książki i Bądkowo (-27,4%) oraz gminie Osie (-26,4%), przy średniej dla województwa wynoszącej -14,5%.

W 2017 roku najwyższy odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym, przekraczający 100%, dotyczył gminy Unisław (109,0%) oraz Osielsko (102,9%). Ponadto wysoką wartość wskaźnika odnotowały miasta: Radziejów (99,2%), Brodnica (96,8%), Toruń (94,8%), Chełmno (93,2%), Lipno (93,0%) oraz Bydgoszcz (91,1%).

Najmniejszą wartość zaobserwowano w gminie Bytoń (11,2%), Płużnica (19,5%), Papowo Biskupie (30,7%), Izbica Kujawska (31,2%) oraz Dragacz (37,1%). **Średnia dla województwa wynosiła w analizowanym roku 76,0% i była wyższa od wartości tego wskaźnika w roku 2016 o 3,2 p. proc. (72,8%).**

W latach 2013-2017 najwyższą, dodatnią, zmianę odsetka liczby dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym zaobserwowano w gminach: Dębowa Łąka (39,4 p. proc.), Ryńsk (34,5 p. proc.), Brzozie (33,4 p. proc.), Kijewo Królewskie (31,0 p. proc.) oraz mieście Ciechocinek (28,5 p. proc.). Największy spadek dotyczył gminy Bytoń (-28,2 p. proc.), miasta Kowal (-25,8 p. proc.), gminy Płużnica (-25,1 p. proc.), miasta Nieszawa (-23,6 p. proc.) oraz gminy Dragacz (-18,7 p. proc.). Średnia zmian analizowanego wskaźnika dla województwa w tym okresie wynosiła +8,6 p. proc. (Polska: 10,5 p. proc.).

W ostatnim, analizowanym 2017 roku, odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zwiększył się najbardziej w stosunku do roku 2016, w gminach: Wielka Nieszawka (27,0 p. proc.), Unisław (21,9 p. proc.), Tuchola (19,3 p. proc.), Rojewo (17,5 p. proc.) oraz Osięciny (14,0 p. proc.)

W tym samym okresie wartość wskaźnika najbardziej zmniejszyła się w gminie Płużnica (-27,1 p. proc.), mieście Kowal (-12,1 p. proc.), gminie Kikół (-10,7 p. proc.), gminie Bytoń (-10,5 p. proc.) oraz gminie Sośno (-8,9 p. proc.). Średnia zmiana dla województwa wyniosła w tym okresie +3,3 p. proc. (Polska: +3,6 p. proc.).

Tab. 3. Liczba dzieci w wieku 3 - 5 lat oraz odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (2013-2017)

Lp.		dzieci w wieku przedszkolnym					zmiana	zmiana	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym					zmiana	zmiana
		2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017	2016-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017	2016-2017
		[os.]					[%]					p. proc.			
	POLSKA	1 280 398	1 244 861	1 199 831	1 155 956	1 135 707	-144 691	-20 249	74,1	79,4	84,2	81,1	84,7	10,5	3,6
	KUJAWSKO-POMORSKIE	70 549	67 528	64 119	61 464	60 348	-10 201	-1 116	67,4	72,4	77,6	72,8	76,0	8,6	3,3
1	Unisław (2)	279	273	256	249	221	-58	-28	88,2	83,2	86,7	87,1	109,0	20,9	21,9
2	Osielsko (2)	508	509	467	426	420	-88	-6	75,4	75,2	91,4	100,5	102,9	27,5	2,4
3	Radziejów (1)	168	146	141	138	124	-44	-14	79,2	94,5	102,1	103,6	99,2	20,0	-4,4
4	Brodnica (1)	1 096	1 058	997	937	908	-188	-29	86,4	92,2	97,3	90,5	96,8	10,4	6,3
5	Toruń (1)	6 267	6 131	5 910	5 699	5 623	-644	-76	81,8	86,3	92,1	92,1	94,8	12,9	2,7
6	Chełmno (1)	643	598	575	545	544	-99	-1	81,8	84,9	93,0	87,7	93,2	11,4	5,5

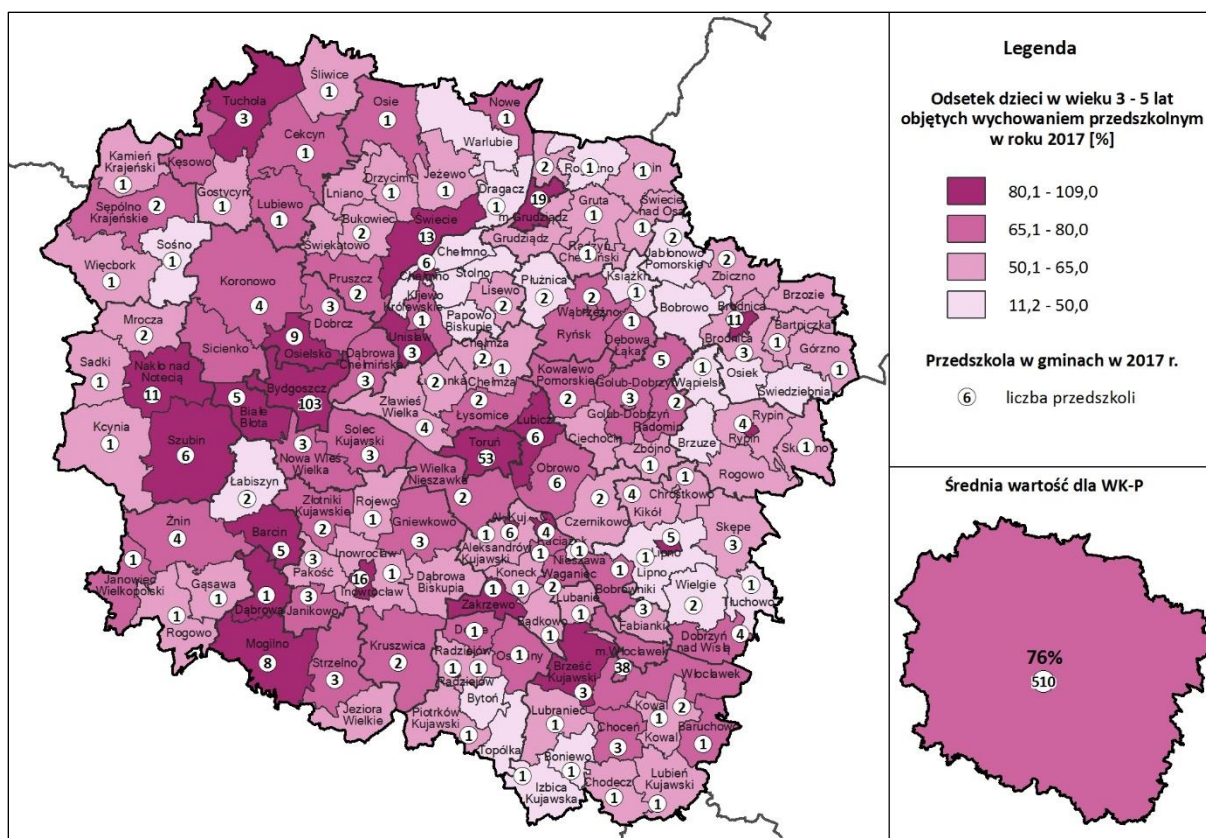
Lp.		dzieci w wieku przedszkolnym					zmiana	zmiana	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym					zmiana	zmiana
		2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017	2016-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017	2016-2017
		[os.]					[%]					p. proc.			
	POLSKA	1 280 398	1 244 861	1 199 831	1 155 956	1 135 707	-144 691	-20 249	74,1	79,4	84,2	81,1	84,7	10,5	3,6
	KUJAWSKO-POMORSKIE	70 549	67 528	64 119	61 464	60 348	-10 201	-1 116	67,4	72,4	77,6	72,8	76,0	8,6	3,3
7	Lipno (1)	534	513	483	434	428	-106	-6	74,2	82,3	89,2	94,2	93,0	18,8	-1,2
8	Bydgoszcz (1)	10 848	10 401	9 800	9 360	9 369	-1 479	9	83,0	87,5	91,4	90,7	91,1	8,1	0,4
9	Ciechocinek (1)	304	306	292	250	233	-71	-17	62,5	73,5	83,6	87,6	91,0	28,5	3,4
10	Inowrocław (1)	2 150	2 114	1 967	1 898	1 817	-333	-81	83,1	85,6	90,1	85,1	90,5	7,5	5,4
11	Zakrzewo (2)	130	121	97	98	94	-36	-4	62,3	81,8	90,7	76,5	89,4	27,1	12,8
12	Barcin (3)	486	496	450	417	399	-87	-18	75,1	78,4	82,0	87,5	87,5	12,4	-0,1
13	Aleksandrów Kujawski (1)	410	372	347	336	333	-77	-3	85,4	96,5	98,3	88,7	87,1	1,7	-1,6
14	Grudziądz (1)	3 321	3 086	2 830	2 668	2 616	-705	-52	70,9	75,7	86,7	81,3	85,1	14,2	3,8
15	Świecie (3)	1 188	1 110	1 054	1 002	1 044	-144	42	76,6	88,5	93,6	87,5	84,8	8,2	-2,8
16	Dąbrowa (2)	181	163	173	155	153	-28	-2	91,2	94,5	96,5	88,4	84,3	-6,8	-4,1
17	Szubin (3)	915	889	860	822	789	-126	-33	75,4	76,5	78,6	77,9	83,9	8,5	6,0
18	Rypin (1)	654	598	551	543	503	-151	-40	74,0	79,4	84,9	76,1	83,9	9,9	7,8
19	Tuchola (3)	713	691	652	638	620	-93	-18	67,0	72,8	80,4	64,4	83,7	16,7	19,3
20	Lubicz (2)	699	588	560	635	616	-83	-19	87,4	94,7	99,8	82,0	83,6	-3,8	1,6
21	Białe Błota (2)	820	764	731	696	666	-154	-30	61,7	68,2	78,4	70,8	82,0	20,3	11,1
22	Nakło nad Notecią (3)	1 195	1 133	1 058	1 031	956	-239	-75	70,8	75,6	78,1	76,2	81,6	10,8	5,4
23	Brześć Kujawski (3)	363	339	342	293	298	-65	5	63,1	71,4	79,8	79,5	81,5	18,5	2,0
24	Mogilno (3)	827	787	760	713	697	-130	-16	65,4	76,4	81,7	72,9	80,5	15,1	7,6
25	Janikowo (3)	426	414	388	356	361	-65	5	69,2	73,9	84,5	82,9	79,8	10,5	-3,1
26	Dobrzyń nad Wisłą (3)	263	264	239	228	207	-56	-21	68,1	80,3	84,1	78,5	79,7	11,6	1,2
27	Włocławek (1)	3 369	3 273	3 106	2 992	2 880	-489	-112	69,6	76,9	82,3	75,7	79,5	9,9	3,8
28	Golub-Dobrzyń (1)	481	482	484	473	445	-36	-28	71,1	72,2	69,0	74,6	78,9	7,8	4,2
29	Dobre (2)	154	150	150	148	146	-8	-2	74,7	72,7	70,7	66,9	78,8	4,1	11,9
30	Kijewo Królewskie (2)	189	147	153	131	150	-39	19	47,6	50,3	67,3	79,4	78,7	31,0	-0,7
31	Kęsowo (2)	183	169	159	159	156	-27	-3	77,0	76,9	83,0	81,1	78,2	1,2	-2,9
32	Kowal (1)	90	77	95	97	98	8	1	103,3	101,3	96,8	89,7	77,6	-25,8	-12,1
33	Nowa Wieś Wielka (2)	335	311	320	318	311	-24	-7	65,4	73,3	80,6	70,1	77,2	11,8	7,0
34	Wąbrzeźno (1)	475	427	395	377	377	-98	0	62,3	68,9	73,4	69,0	76,9	14,6	8,0
35	Chocień (2)	259	250	256	230	221	-38	-9	69,9	71,6	79,7	78,3	76,0	6,1	-2,2
36	Kruszwica (3)	647	595	575	516	506	-141	-10	68,2	75,5	77,7	75,0	75,5	7,3	0,5
37	Gniewkowo (3)	523	464	436	424	421	-102	-3	72,3	77,8	78,0	71,2	74,8	2,5	3,6
38	Pruszcz (2)	367	347	331	311	289	-78	-22	62,1	66,6	71,3	71,1	74,4	12,3	3,3
39	Strzelno (3)	376	336	326	316	328	-48	12	71,5	82,1	82,2	74,7	74,1	2,5	-0,6
40	Obrowo (2)	665	666	640	625	606	-59	-19	65,9	68,5	73,8	65,8	73,3	7,4	7,5
41	Bobrowniki (2)	108	115	115	111	97	-11	-14	57,4	60,0	71,3	72,1	73,2	15,8	1,1
42	Złotniki Kujawskie (2)	298	296	288	279	300	2	21	64,1	73,3	76,7	71,7	73,0	8,9	1,3
43	Dąbrowa Chełmińska (2)	291	276	260	248	251	-40	3	64,3	74,3	68,5	72,6	72,1	7,9	-0,5
44	Osie (2)	212	207	190	158	156	-56	-2	74,1	72,0	74,7	75,9	71,8	-2,3	-4,2
45	Wielka Nieszawka (2)	217	199	179	170	180	-37	10	50,2	47,7	59,2	44,1	71,1	20,9	27,0
46	Solec Kujawski (3)	602	578	543	480	464	-138	-16	65,0	68,7	77,0	69,6	70,9	6,0	1,3
47	Raciążek (2)	82	92	77	82	89	7	7	52,4	57,6	70,1	61,0	70,8	18,3	9,8
48	Sępólno Krajeńskie (3)	630	589	535	523	494	-136	-29	54,4	60,3	64,9	57,4	70,6	16,2	13,3
49	Osięciny (2)	252	247	243	240	235	-17	-5	58,3	65,6	64,2	56,7	70,6	12,3	14,0
50	Kowalewo Pomorskie (3)	436	411	359	331	337	-99	6	48,4	56,0	67,1	64,0	69,7	21,3	5,7
51	Dębowa Łąka (2)	112	99	105	96	109	-3	13	30,4	38,4	68,6	63,5	69,7	39,4	6,2
52	Siczenko (2)	387	372	335	310	300	-87	-10	62,8	64,5	68,1	66,8	69,0	6,2	2,2
53	Włocławek (2)	244	241	225	209	205	-39	-4	71,3	68,5	71,1	69,4	68,8	-2,5	-0,6
54	Żnin (3)	820	781	761	768	711	-109	-57	67,3	72,5	74,5	63,8	68,5	1,2	4,7

Lp.		dzieci w wieku przedszkolnym					zmiana	zmiana	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym					zmiana	zmiana
		2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017	2016-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017	2016-2017
		[os.]					[%]					p. proc.			
	POLSKA	1 280 398	1 244 861	1 199 831	1 155 956	1 135 707	-144 691	-20 249	74,1	79,4	84,2	81,1	84,7	10,5	3,6
	KUJAWSKO-POMORSKIE	70 549	67 528	64 119	61 464	60 348	-10 201	-1 116	67,4	72,4	77,6	72,8	76,0	8,6	3,3
55	Janowiec Wielkopolski (3)	361	328	300	278	295	-66	17	68,1	80,2	77,0	72,7	68,5	0,3	-4,2
56	Radomin (2)	118	114	116	125	136	18	11	68,6	59,6	74,1	56,0	68,4	-0,3	12,4
57	Waganiec (2)	159	163	156	140	129	-30	-11	61,0	68,7	64,1	64,3	67,4	6,4	3,2
58	Lubiewo (2)	234	219	220	197	220	-14	23	53,8	59,8	65,9	66,0	67,3	13,4	1,3
59	Dobrcz (2)	440	404	376	379	381	-59	2	64,5	64,1	70,2	61,5	66,9	2,4	5,5
60	Koronowo (3)	894	850	791	761	766	-128	5	53,4	58,5	67,8	59,9	66,4	13,1	6,5
61	Ryńsk (2)	318	292	296	297	297	-21	0	31,4	27,4	56,1	58,6	66,0	34,5	7,4
62	Baruchowo (2)	111	102	96	88	82	-29	-6	63,1	70,6	68,8	68,2	65,9	2,8	-2,3
63	Nowe (3)	376	342	308	287	286	-90	-1	55,6	64,3	74,7	64,8	65,7	10,1	0,9
64	Łysomice (2)	388	352	333	330	344	-44	14	59,0	59,7	70,0	61,2	65,4	6,4	4,2
65	Golub-Dobrzyń (2)	273	273	286	280	264	-9	-16	58,6	60,8	58,4	56,4	65,2	6,5	8,7
66	Cekcyn (2)	260	243	243	256	252	-8	-4	50,4	70,8	63,4	61,7	65,1	14,7	3,4
67	Zławieś Wielka (2)	572	486	492	445	468	-104	23	46,2	60,5	70,9	67,0	64,5	18,4	-2,4
68	Rogowo (2)	146	150	162	158	155	9	-3	69,9	57,3	68,5	50,6	64,5	-5,3	13,9
69	Jeziora Wielkie (2)	161	145	134	127	123	-38	-4	62,1	77,9	63,4	68,5	64,2	2,1	-4,3
70	Aleksandrów Kujawski (2)	396	381	352	365	360	-36	-5	61,1	65,1	60,5	60,5	63,9	2,8	3,3
71	Świekatowo (2)	115	109	104	116	107	-8	-9	53,9	65,1	62,5	60,3	63,6	9,6	3,2
72	Kamień Krajeński (3)	279	225	222	220	229	-50	9	54,8	66,2	58,6	55,5	63,3	8,5	7,9
73	Lniano (2)	163	150	149	159	152	-11	-7	54,6	63,3	67,1	57,9	63,2	8,6	5,3
74	Lubraniec (3)	305	296	271	261	258	-47	-3	55,7	59,5	56,1	55,2	62,8	7,1	7,6
75	Górzno (3)	149	127	138	135	137	-12	2	65,1	85,8	71,7	56,3	62,8	-2,3	6,5
76	Czernikowo (2)	378	347	339	302	300	-78	-2	53,4	62,0	73,5	54,3	62,7	9,2	8,4
77	Więcbork (3)	503	490	453	420	376	-127	-44	60,4	65,7	73,3	62,6	62,5	2,1	-0,1
78	Piotrków Kujawski (3)	319	277	269	258	290	-29	32	52,4	59,2	61,0	54,7	62,4	10,1	7,8
79	Gąsawa (2)	192	187	183	165	170	-22	5	58,3	59,9	65,6	64,8	62,4	4,0	-2,5
80	Skępe (3)	284	281	258	252	235	-49	-17	47,9	52,3	56,2	55,2	61,7	13,8	6,5
81	Bądkowo (2)	157	141	129	120	114	-43	-6	47,1	54,6	65,1	59,2	61,4	14,3	2,2
82	Ciechocin (2)	134	130	120	125	114	-20	-11	58,2	61,5	65,8	58,4	61,4	3,2	3,0
83	Chrostkowo (2)	111	104	94	83	88	-23	5	47,7	68,3	72,3	54,2	61,4	13,6	7,1
84	Łasin (3)	296	294	296	266	242	-54	-24	56,4	59,5	69,6	59,4	61,2	4,7	1,8
85	Fabianki (2)	291	305	321	297	287	-4	-10	50,2	55,4	57,0	53,9	61,0	10,8	7,1
86	Rogowo (2)	251	236	215	220	208	-43	-12	53,4	57,6	66,5	50,0	60,1	6,7	10,1
87	Koneck (2)	96	99	91	86	75	-21	-11	49,0	56,6	61,5	57,0	60,0	11,0	3,0
88	Brzozie (2)	150	153	145	141	143	-7	2	26,0	42,5	51,0	51,1	59,4	33,4	8,4
89	Pakość (3)	327	330	324	297	281	-46	-16	63,3	60,6	63,9	59,3	59,4	-3,9	0,2
90	Łisewo (2)	211	204	196	190	174	-37	-16	65,4	54,9	59,7	58,9	59,2	-6,2	0,2
91	Sadki (2)	268	267	263	267	266	-2	-1	48,1	55,4	63,9	59,6	59,0	10,9	-0,5
92	Bukowiec (2)	221	214	184	175	168	-53	-7	44,8	52,3	58,2	53,7	58,9	14,1	5,2
93	Lubanie (2)	137	132	131	128	125	-12	-3	51,8	50,8	58,0	54,7	58,4	6,6	3,7
94	Gostycyn (2)	215	191	192	170	169	-46	-1	47,0	53,4	56,3	45,9	58,0	11,0	12,1
95	Kikół (2)	283	279	245	242	247	-36	5	61,1	63,8	72,2	68,2	57,5	-3,6	-10,7
96	Dąbrowa Biskupia (2)	180	185	157	172	170	-10	-2	56,7	63,8	73,9	56,4	57,1	0,4	0,7
97	Kowal (2)	115	118	107	97	88	-27	-9	44,3	53,4	59,8	58,8	56,8	12,5	-1,9
98	Kcynia (3)	473	459	456	446	427	-46	-19	48,6	52,5	61,6	54,0	56,7	8,0	2,6
99	Radzyń Chełmiński (3)	187	188	178	158	145	-42	-13	48,7	58,5	66,3	56,3	56,6	7,9	0,2
100	Chodecz (3)	165	167	166	169	172	7	3	58,8	62,3	61,4	54,4	56,4	-2,4	2,0
101	Zbiczno (2)	179	188	171	168	145	-34	-23	42,5	50,5	52,0	56,5	55,9	13,4	-0,7
102	Chełmża (1)	519	498	451	413	403	-116	-10	51,8	58,6	65,9	50,6	55,8	4,0	5,2

Lp.		dzieci w wieku przedszkolnym					zmiana	zmiana	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym					zmiana	zmiana
		2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017	2016-2017	2013	2014	2015	2016	2017	2013-2017	2016-2017
		[os.]					[%]					p. proc.			
	POLSKA	1 280 398	1 244 861	1 199 831	1 155 956	1 135 707	-144 691	-20 249	74,1	79,4	84,2	81,1	84,7	10,5	3,6
	KUJAWSKO-POMORSKIE	70 549	67 528	64 119	61 464	60 348	-10 201	-1 116	67,4	72,4	77,6	72,8	76,0	8,6	3,3
103	Rojewo (2)	205	159	133	118	133	-72	15	32,2	43,4	57,1	38,1	55,6	23,4	17,5
104	Skrwilno (2)	201	201	193	187	169	-32	-18	32,8	58,7	68,4	64,2	55,6	22,8	-8,5
105	Grudziądz (2)	424	395	443	422	434	10	12	39,2	38,7	50,6	51,2	54,6	15,5	3,4
106	Śliwice (2)	207	205	197	173	171	-36	-2	59,9	59,5	67,0	54,9	54,4	-5,5	-0,5
107	Świecie nad Osą (2)	163	157	154	140	138	-25	-2	39,9	47,1	50,0	57,1	54,3	14,5	-2,8
108	Zbójno (2)	161	158	158	161	144	-17	-17	57,8	75,3	76,6	60,2	54,2	-3,6	-6,1
109	Brodnica (2)	319	301	268	254	260	-59	6	27,0	32,2	50,4	52,0	53,8	26,9	1,9
110	Mrocza (3)	370	361	355	329	312	-58	-17	45,9	58,4	60,3	48,9	53,8	7,9	4,9
111	Chełmża (2)	333	339	315	322	279	-54	-43	57,4	58,4	58,4	48,4	53,8	-3,6	5,3
112	Bartniczka (2)	196	184	190	168	166	-30	-2	52,6	52,7	58,4	48,8	53,6	1,1	4,8
113	Drzycim (2)	187	197	171	163	161	-26	-2	58,8	50,3	59,6	55,2	53,4	-5,4	-1,8
114	Rypin (2)	258	245	253	239	260	2	21	45,0	49,0	45,8	40,2	52,3	7,3	12,1
115	Jeżewo (2)	325	285	280	267	262	-63	-5	36,3	41,4	40,0	41,6	52,3	16,0	10,7
116	Lubień Kujawski (3)	239	243	204	191	185	-54	-6	47,3	53,9	55,9	56,5	51,4	4,1	-5,2
117	Inowrocław (2)	321	338	286	344	333	12	-11	55,5	54,1	59,1	46,5	50,8	-4,7	4,2
118	Gruta (2)	244	238	222	225	221	-23	-4	52,5	54,6	61,3	50,2	50,7	-1,8	0,5
119	Radziejów (2)	135	153	141	121	111	-24	-10	33,3	38,6	45,4	48,8	50,5	17,1	1,7
120	Łubianka (2)	289	254	253	226	233	-56	7	52,6	56,3	62,1	46,5	50,2	-2,4	3,8
121	Nieszawa (1)	72	65	58	53	52	-20	-1	73,6	81,5	70,7	58,5	50,0	-23,6	-8,5
122	Jabłonowo Pomorskie (3)	298	340	317	301	282	-16	-19	45,3	48,5	46,4	45,8	48,9	3,6	3,1
123	Wielgie (2)	266	252	233	212	214	-52	2	59,4	50,0	52,8	46,7	48,1	-11,3	1,4
124	Tłuchowo (2)	174	172	165	150	143	-31	-7	48,9	50,6	56,4	45,3	47,6	-1,3	2,2
125	Łabiszyn (3)	386	364	312	307	305	-81	-2	52,1	52,7	67,0	47,6	47,2	-4,9	-0,3
126	Topólka (2)	154	144	140	141	147	-7	6	46,1	47,9	56,4	48,2	46,9	0,8	-1,3
127	Warlubie (2)	240	212	220	215	198	-42	-17	47,9	44,8	57,7	36,7	46,5	-1,5	9,7
128	Świedziebnia (2)	177	186	177	164	175	-2	11	45,2	51,1	46,3	45,7	45,7	0,5	0,0
129	Boniewo (2)	116	105	104	108	107	-9	-1	54,3	52,4	48,1	31,5	44,9	-9,5	13,4
130	Bobrowo (2)	243	251	230	234	236	-7	2	42,8	46,6	55,2	39,7	43,6	0,8	3,9
131	Sośno (2)	196	189	184	186	178	-18	-8	50,5	53,4	62,5	52,2	43,3	-7,3	-8,9
132	Stolno (2)	201	192	187	165	166	-35	1	34,3	49,5	50,8	33,9	42,2	7,8	8,2
133	Wąpielsk (2)	143	128	132	134	133	-10	-1	34,3	38,3	27,3	39,6	42,1	7,8	2,6
134	Chełmno (2)	240	246	219	222	223	-17	1	40,8	42,7	45,2	36,5	40,8	0,0	4,3
135	Brzuze (2)	200	217	214	197	161	-39	-36	36,5	33,2	49,1	41,1	39,8	3,3	-1,4
136	Osiek (2)	139	130	128	131	125	-14	-6	49,6	39,2	47,7	33,6	39,2	-10,4	5,6
137	Rogóźno (2)	183	177	164	144	137	-46	-7	28,4	28,2	37,2	25,0	38,7	10,3	13,7
138	Książki (2)	157	139	120	118	114	-43	-4	44,6	48,9	47,5	41,5	37,7	-6,9	-3,8
139	Lipno (2)	401	404	410	392	406	5	14	44,9	44,6	44,6	30,9	37,2	-7,7	6,3
140	Dragacz (2)	242	236	240	256	259	17	3	55,8	51,7	55,4	37,1	37,1	-18,7	0,0
141	Łzbica Kujawska (3)	257	259	253	260	234	-23	-26	45,9	47,1	48,2	28,8	31,2	-14,7	2,4
142	Papowo Biskupie (2)	154	153	145	136	150	-4	14	24,7	45,8	53,8	34,6	30,7	6,0	-3,9
143	Płużnica (2)	177	182	172	176	169	-8	-7	44,6	59,9	69,2	46,6	19,5	-25,1	-27,1
144	Bytów (2)	104	96	79	92	98	-6	6	39,4	38,5	48,1	21,7	11,2	-28,2	-10,5

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 19.10.2018 r.

Ryc. 6. Odsetek dzieci w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 r. (%) oraz liczba przedszkoli w gminach w 2017 r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 19.10.2018 r.

1.3. Liczba przedszkoli i miejsc w przedszkolach

W 2017 roku w 122 gminach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego (w porównaniu do roku 2016 spadek o jedną jednostkę - zaprzestało funkcjonowania przedszkole w gminie Brzuze), funkcjonowało 510 przedszkoli (w 2016 r. ich liczba wynosiła 498). Stanowi to 4,2% wszystkich przedszkoli w kraju. Łącznie z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach podstawowych, zespołami wychowania przedszkolnego oraz punktami przedszkolnymi, które funkcjonują w 22 gminach, we wszystkich 144 gminach funkcjonowały placówki wychowania przedszkolnego. W 2016 r., było ich 1 059, w 2017 r. ich liczba wzrosła o kolejne 5 placówek osiągając liczbę 1 064, co stanowi 4,8% udziału krajowego (w roku 2016 udział województwa w wartości krajowej wynosił 4,9%).

W przedszkolach w 2017 r. znajdowało się 56 976 miejsc, wg stanu na 30 września (w 2016 r., 54 118 miejsc), co oznacza wzrost w ciągu roku o 2 858 miejsc (5,3%). W analogicznym okresie w kraju zanotowano wzrost o 5,8%. W ciągu roku przebywał w tych jednostkach łącznie 49 925 dzieci (w 2016 r.: 47 803 dzieci), wzrost o 2 122 dzieci (4,4%). W tym samym okresie, w kraju, liczba dzieci przebywających w przedszkolach wzrosła o 5,5%.

Wśród 122 gmin w 2017 r. w większości znajdują się takie (100 gmin), w których liczba miejsc jest większa niż liczba dzieci, które w ciągu roku przebywają w przedszkolach: w gminie Lipno - 34 dzieci /100 miejsc, w gminie Bobrowniki - 38 dzieci/100 miejsc, w gminie Chełmża - 42 dzieci/100 miejsc, w gminie Dobrcz - 42 dzieci/100 miejsc, w gminie Koneck - 49 dzieci/100 miejsc, przy średniej dla województwa na poziomie

88 dzieci/100 miejsc - Polska: 89 dzieci/100 miejsc (analogicznie jak w poprzednim 2016 r.). Taka stabilna sytuacja sugeruje na stopniowe zaspokajanie popytu na tego rodzaju usługi. Znajdują się jednak w województwie takie gminy (11 jednostek), w których występuje deficyt miejsc w tego typu placówkach. Największy w gminie Sadki - 153 dzieci/100 miejsc, Cekcyn - 148 dzieci/100 miejsc, Śliwice - 114 dzieci/100 miejsc). W pozostałych 12 gminach, na terenie których funkcjonują przedszkola popyt jest zrównoważony. Dane, będące elementem analizy potencjału wychowania przedszkolnego w województwie, sugerują że coraz bardziej zbliżamy się do sytuacji, w której wszystkie dzieci w wieku przedszkolnym, których rodzice wyrażą potrzebę do objęcia dziecka edukacją przedszkolną, taką usługę otrzymają. Reforma edukacji, jaka miała miejsce w roku szkolnym 2016/2017, cofająca sześciolatki ze szkół podstawowych do przedszkoli, sprawiła że popyt na usługi wychowania przedszkolnego zwiększył się. Pozostawienie większości dzieci sześciolatków w przedszkolach spowodowało, że w wielu gminach zabrakło miejsc dla dzieci najmłodszych, szczególnie trzylatków. Oznaczało to obniżenie wskaźnika dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zarówno w skali województwa, jak i kraju. W kolejnym roku szkolnym 2017/2018 (ostatnim analizowanym) sytuacja uległa stabilizacji i obserwujemy dalszy wzrost odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Zagadnieniem szerszym, pozostaje nadal kwestia zwiększenia zainteresowania, wyrażonego przez rodziców dzieci w wieku przedszkolnym, do objęcia dziecka tą istotną w jego rozwoju kategorią edukacji.

Tab. 4. Placówki wychowania przedszkolnego w gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2016 i 2017 (przedszkola ze specjalnymi, zespoły wychowania przedszkolnego i oddziały przedszkolnych w szkołach podstawowych)

Lp.		placówki wychowania przedszkolnego*				miejsca w przedszkolach**		dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego			
		ogółem		: w tym przedszkola		2016	2017	ogółem		: w tym w przedszkolach	
		2016	2017	2016	2017			2016	2017	2016	2017
		[ob.]				[msc.]		[osoba]			
	POLSKA	21 675	21 980	11 762	12 146	1 147 152	1 214 003	1 299 138	1 361 183	1 024 668	1 080 862
	KUJAWSKO-POMORSKIE	1 059	1 064	498	510	54 118	56 976	63 319	66 616	47 803	49 925
1	Aleksandrów Kujawski (1)	8	7	6	6	405	445	445	425	375	385
2	Aleksandrów Kujawski (2)	1	1	1	1	335	380	285	335	285	335
3	Barcin (3)	6	6	5	5	490	515	500	519	468	481
4	Bartniczka (2)	4	4	1	1	80	115	125	143	73	88
5	Baruchowo (2)	2	1	1	1	48	100	88	85	38	85
6	Bądkowo (2)	2	2	1	1	25	25	119	108	22	20
7	Białe Błota (2)	10	9	5	5	625	718	679	801	490	530
8	Bobrowniki (2)	3	3	1	1	65	65	85	103	25	25
9	Bobrowo (2)	5	5	0	0	0	0	149	160	0	0
10	Boniewo (2)	2	2	1	1	50	50	55	70	34	48
11	Brodnica (1)	11	12	11	11	1 357	1 413	1 266	1 301	1 266	1 287
12	Brodnica (2)	7	7	3	3	88	88	182	202	57	69
13	Brześć Kujawski (3)	7	7	3	3	260	271	329	361	236	246
14	Brzozie (2)	3	3	0	0	0	0	96	122	0	0
15	Brzuzo (2)	4	4	1	0	50	0	124	122	48	0
16	Bukowiec (2)	4	3	3	2	140	125	146	159	127	118
17	Bydgoszcz (1)	139	136	102	103	12 252	12 461	11 305	11 856	10 519	10 901
18	Bytoń (2)	1	1	0	0	0	0	41	39	0	0
19	Cekcyn (2)	3	3	1	1	125	100	200	237	126	148
20	Chełmno (1)	7	7	6	6	622	683	685	725	620	679
21	Chełmno (2)	3	3	0	0	0	0	117	131	0	0
22	Chełmża (1)	5	5	2	2	295	309	351	364	278	282

Lp.		placówki wychowania przedszkolnego*				miejsca w przedszkolach**		dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego			
		ogółem		: w tym przedszkola		2016	2017	ogółem		: w tym w przedszkolach	
		2016	2017	2016	2017			2016	2017	2016	2017
		[ob.]				[msc.]		[osoba]			
		POLSKA	21 675	21 980	11 762	12 146	1 147 152	1 214 003	1 299 138	1 361 183	1 024 668
	KUJAWSKO-POMORSKIE	1 059	1 064	498	510	54 118	56 976	63 319	66 616	47 803	49 925
23	Chełmża (2)	10	10	1	1	106	102	235	251	43	43
24	Chocień (2)	5	5	3	3	220	200	252	252	193	177
25	Chodecz (3)	1	1	1	1	145	150	137	142	137	142
26	Chrostkowo (2)	4	4	1	1	25	25	87	82	19	24
27	Ciechocin (2)	2	2	0	0	0	0	100	108	0	0
28	Ciechocinek (1)	4	5	4	4	271	355	307	314	307	310
29	Czernikowo (2)	7	7	2	2	131	131	286	293	139	136
30	Dąbrowa (2)	4	3	1	1	100	100	198	179	82	92
31	Dąbrowa Biskupia (2)	4	4	0	0	0	0	140	135	0	0
32	Dąbrowa Chełmińska (2)	3	3	3	3	250	295	248	262	248	262
33	Dębowa Łąka (2)	4	4	1	1	49	55	79	96	49	55
34	Dobrcz (2)	14	14	3	3	312	315	318	352	104	144
35	Dobre (2)	2	2	1	1	142	152	145	158	131	151
36	Dobrzyń nad Wisłą (3)	8	8	4	4	213	264	267	254	190	187
37	Dragacz (2)	3	4	1	1	75	75	164	164	78	76
38	Drzycim (2)	2	3	1	1	125	125	134	145	104	106
39	Fabianki (2)	8	8	3	3	151	157	225	260	131	137
40	Gąsawa (2)	3	3	1	1	125	125	155	162	111	115
41	Gniewkowo (3)	7	7	3	3	326	340	435	434	317	308
42	Golub-Dobrzyń (1)	7	7	3	3	384	448	484	530	335	382
43	Golub-Dobrzyń (2)	9	11	2	5	195	253	214	250	130	192
44	Gostycyn (2)	4	4	1	1	84	84	137	137	85	84
45	Górzno (3)	3	3	1	1	80	81	128	136	77	81
46	Grudziądz (1)	21	21	19	19	3 506	3 634	3 122	3 235	3 110	3 225
47	Grudziądz (2)	10	10	2	2	100	100	296	343	100	100
48	Gruża (2)	7	6	1	1	75	75	169	168	81	79
49	Inowrocław (1)	20	22	15	16	2 302	2 420	2 276	2 385	2 138	2 185
50	Inowrocław (2)	1	1	1	1	245	295	218	245	218	245
51	Izbica Kujawska (3)	3	3	1	1	67	66	156	153	67	66
52	Jabłonowo Pomorskie (3)	4	4	2	2	193	193	213	236	166	173
53	Janikowo (3)	7	7	3	3	314	280	429	431	228	223
54	Janowiec Wielkopolski (3)	5	5	1	1	206	215	304	294	205	207
55	Jeziora Wielkie (2)	3	3	0	0	0	0	122	114	0	0
56	Jeżewo (2)	4	5	1	1	25	25	152	201	25	25
57	Kamień Krajeński (3)	5	5	1	1	120	120	175	191	94	93
58	Kcynia (3)	9	9	1	1	125	150	364	367	121	147
59	Kęsowo (2)	6	6	0	0	95	99	178	177	0	0
60	Kijewo Królewskie (2)	4	4	1	1	50	50	141	151	43	36
61	Kikół (2)	9	8	4	4	262	219	229	215	135	135
62	Koneck (2)	4	4	1	1	74	70	57	79	19	34
63	Koronowo (3)	10	11	4	4	520	520	637	701	471	462
64	Kowal (1)	1	1	1	1	123	119	123	119	123	119
65	Kowal (2)	4	4	2	2	55	51	74	76	46	44
66	Kowalewo Pomorskie (3)	7	7	2	2	169	194	302	347	169	193
67	Kruszwica (3)	11	11	3	2	263	263	533	568	252	240
68	Książki (2)	1	1	1	1	100	100	73	75	73	75
69	Lipno (1)	10	9	5	5	518	540	565	582	445	463
70	Lipno (2)	9	10	1	1	106	106	209	249	55	36
71	Lisewo (2)	3	3	2	2	126	155	161	169	144	146
72	Lniano (2)	3	3	0	0	0	0	129	138	0	0

Lp.		placówki wychowania przedszkolnego*				miejsca w przedszkolach**		dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego			
		ogółem		: w tym przedszkola		2016	2017	ogółem		: w tym w przedszkolach	
		2016	2017	2016	2017			2016	2017	2016	2017
		[ob.]				[msc.]		[osoba]			
		POLSKA	21 675	21 980	11 762	12 146	1 147 152	1 214 003	1 299 138	1 361 183	1 024 668
KUJAWSKO-POMORSKIE	1 059	1 064	498	510	54 118	56 976	63 319	66 616	47 803	49 925	
73	Lubanie (2)	3	3	1	1	75	100	94	112	83	93
74	Lubicz (2)	15	14	6	6	582	640	696	738	480	501
75	Lubień Kujawski (3)	4	4	1	1	125	150	170	176	115	117
76	Lubiewo (2)	3	4	1	1	143	170	186	216	133	158
77	Lubraniec (3)	4	4	1	1	175	175	220	233	160	161
78	Łabiszyn (3)	4	4	2	2	225	222	250	249	217	219
79	Łasin (3)	4	4	1	1	200	200	255	243	200	195
80	Łubianka (2)	7	7	2	2	105	80	168	192	74	74
81	Łysomice (2)	6	6	2	2	200	241	302	320	195	224
82	Mogilno (3)	8	11	8	8	702	686	770	801	770	728
83	Mrocza (3)	5	5	2	2	155	155	253	269	142	140
84	Nakło nad Notecią (3)	17	18	11	11	941	980	1 118	1 138	879	910
85	Nieszawa (1)	2	2	1	1	50	50	42	35	33	28
86	Nowa Wieś Wielka (2)	3	3	3	3	327	346	321	342	321	342
87	Nowe (3)	3	3	1	1	142	142	286	283	215	217
88	Obrowo (2)	11	11	6	6	485	541	574	658	422	435
89	Osie (2)	4	5	1	1	93	93	178	175	69	58
90	Osiek (2)	3	3	0	0	24	25	78	93	0	0
91	Osielsko (2)	11	12	8	9	651	655	602	626	467	493
92	Osiężyny (2)	4	4	1	1	170	150	202	234	130	123
93	Pakość (3)	4	3	3	3	237	272	262	264	229	264
94	Papowo Biskupie (2)	2	5	0	0	0	40	76	84	0	0
95	Piotrków Kujawski (3)	4	4	1	1	136	150	229	253	137	150
96	Płużnica (2)	4	2	1	2	70	83	125	78	33	78
97	Pruszcz (2)	6	6	2	2	194	187	288	301	196	197
98	Raciążek (2)	1	1	1	1	75	90	72	89	72	89
99	Radomin (2)	6	4	1	2	85	150	104	132	17	95
100	Radziejów (1)	1	1	1	1	190	184	190	184	190	184
101	Radziejów (2)	3	3	1	1	60	65	88	91	58	62
102	Radzyń Chełmiński (3)	1	1	1	1	150	150	140	132	140	132
103	Rogowo (2)	8	9	0	0	100	126	118	137	0	0
104	Rogowo (2)	4	4	1	1	124	133	180	192	99	108
105	Rogóźno (2)	3	3	1	1	50	50	74	89	44	62
106	Rojewo (2)	3	3	1	1	25	50	78	106	25	50
107	Ryńsk (2)	9	9	0	0	250	250	229	267	0	0
108	Rypin (1)	5	5	4	4	628	645	621	625	618	618
109	Rypin (2)	6	7	0	0	22	22	158	205	0	0
110	Sadki (2)	4	4	1	1	130	130	225	226	122	119
111	Sępólno Krajeńskie (3)	9	9	2	2	250	305	441	479	250	304
112	Sicienko (2)	6	6	0	0	0	0	282	289	0	0
113	Skępe (3)	7	7	3	3	130	130	208	217	108	108
114	Skrwilno (2)	3	3	1	1	105	125	177	161	105	96
115	Solec Kujawski (3)	5	5	3	3	395	399	477	506	408	425
116	Sośno (2)	3	3	1	1	75	75	138	141	76	73
117	Stołno (2)	3	3	0	0	0	0	98	109	0	0
118	Strzelno (3)	7	7	3	3	268	240	362	356	260	262
119	Szubin (3)	17	13	5	6	736	671	913	938	550	575
120	Śliwice (2)	3	3	1	1	90	90	158	149	134	127
121	Świecie (3)	19	18	13	13	1 149	1 139	1 232	1 249	1 120	1 123
122	Świecie nad Osą (2)	4	4	1	1	25	50	111	110	24	27

Lp.		placówki wychowania przedszkolnego*				miejsca w przedszkolach**		dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego			
		ogółem		: w tym przedszkola		2016	2017	ogółem		: w tym w przedszkolach	
		2016	2017	2016	2017			2016	2017	2016	2017
		[ob.]				[msc.]		[osoba]			
	POLSKA	21 675	21 980	11 762	12 146	1 147 152	1 214 003	1 299 138	1 361 183	1 024 668	1 080 862
	KUJAWSKO-POMORSKIE	1 059	1 064	498	510	54 118	56 976	63 319	66 616	47 803	49 925
123	Świedziebnia (2)	4	4	0	0	0	0	125	129	0	0
124	Świekatowo (2)	1	1	0	0	0	0	99	99	0	0
125	Tłuchowo (2)	2	3	1	1	100	100	113	116	100	81
126	Topólka (2)	3	3	0	0	50	50	104	113	0	0
127	Toruń (1)	90	90	51	53	6 148	6 556	7 093	7 375	5 565	5 828
128	Tuchola (3)	10	11	3	3	382	457	597	735	342	429
129	Unisław (2)	6	4	3	3	260	363	303	335	249	311
130	Waganiec (2)	3	3	2	2	108	106	126	133	99	106
131	Warlubie (2)	3	3	0	0	0	0	139	151	0	0
132	Wąbrzeźno (1)	4	4	2	2	280	300	355	438	265	277
133	Wąpielsk (2)	5	5	1	1	22	22	73	91	22	21
134	Wielgie (2)	6	7	1	2	136	177	163	181	92	109
135	Wielka Nieszawka (2)	3	3	1	2	75	225	113	178	75	164
136	Więcbork (3)	6	5	1	1	295	295	390	374	289	289
137	Włocławek (1)	51	54	35	38	2 973	3 317	3 258	3 298	2 767	2 885
138	Włocławek (2)	6	6	0	0	45	70	206	222	0	0
139	Zakrzewo (2)	3	3	1	1	75	75	113	117	62	64
140	Zbiczno (2)	2	2	2	2	150	150	134	139	134	139
141	Zbójno (2)	4	4	2	1	98	50	127	134	72	36
142	Zławieś Wielka (2)	13	13	4	4	332	335	434	439	254	243
143	Złotniki Kujawskie (2)	6	6	2	2	175	175	291	301	165	160
144	Żnin (3)	11	12	4	4	535	597	690	753	506	557

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) - stan na 19.10.2018 r.

*Liczba placówek (oddziałów) i miejsc wykazana jest według stanu na 30 września 2017 r.

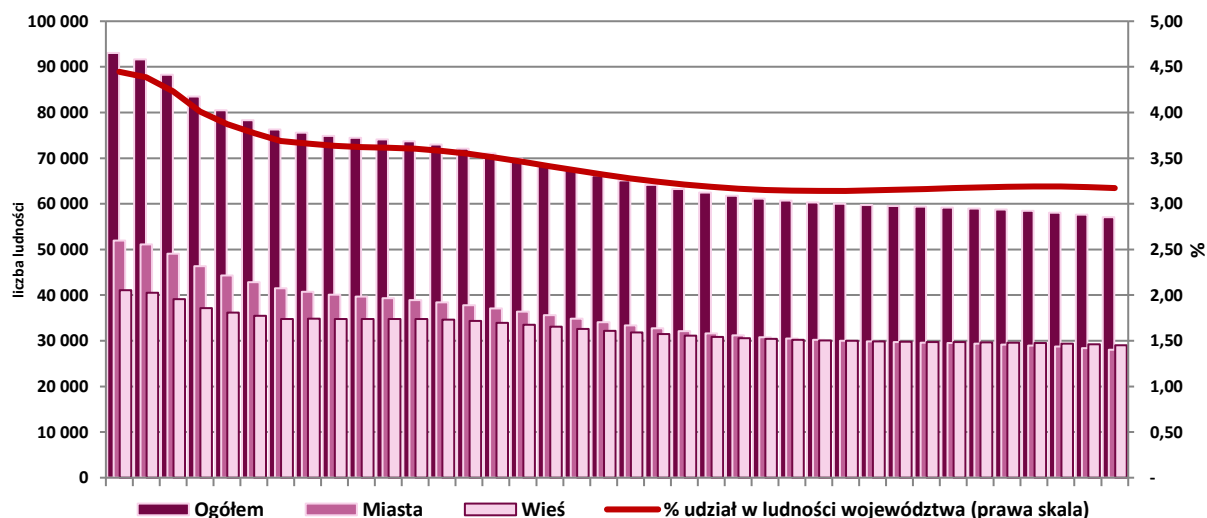
**Dane dotyczące wykorzystania dotyczą dzieci przebywających w placówkach w roku sprawozdawczym

2. Prognoza zmiany liczby dzieci w wieku 3-6 lat do 2025 i 2050 roku

Prognoza zmiany liczby dzieci w wieku 3-6 lat¹, przygotowana na podstawie rzeczywistych danych za rok 2013 oraz prognozy w latach 2014-2025, jak i w latach 2014-2050 wskazuje na systematyczne zmniejszanie się liczebności tej grupy wiekowej. Zgodnie z prognozą w skali 12 lat (do roku 2025) średnia liczba dzieci w omawianej grupie wiekowej w poszczególnych powiatach województwa zmieni się o -21,55%, najbardziej w mieście Grudziądz (-32,72%), powiecie chełmińskim (-28,41%) oraz powiecie mogileńskim (-26,03%). Do roku 2050 liczba dzieci w tym wieku w województwie kujawsko-pomorskim zmniejszy się z 93 037 osób w 2013 roku (4,45% ludności województwa) do 57 072 osób w roku 2050 (3,17% ludności województwa). Liczba dzieci w wieku 3 - 6 lat w 2025 roku stanowić będzie zgodnie z prognozą 78,5%, a w 2050 61,3% populacji dzieci z roku 2013.

¹ Zgodnie z opracowaniem „Prognoza liczby ludności na lata 2014-2050” przygotowanym przez Główny Urząd Statystyczny w 2014 roku, na podstawie której dokonano analizy, nie zawierają informacji dla funkcjonalnej grupy wiekowej w przedziale 3-5 lat)

Ryc. 8. Prognoza zmiany liczby ludności województwa kujawsko-pomorskiego w wieku 3 - 6 lat na lata 2014 - 2050

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL) – 2014 r.

3. Podsumowanie i wnioski

Na podstawie najnowszych (za 2017 r.) danych pochodzących z zasobów statystyki publicznej (Bank Danych Lokalnych, Głównego Urzędu Statystycznego) dotyczących wychowania przedszkolnego realizowanego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w grupie dzieci 3-5 lat, biorąc pod uwagę przede wszystkim nadal niski w skali kraju poziom dostępu do tych usług (15. Pozycja - 76,0%, przy średniej dla Polski na poziomie 84,7%), wyrażony odsetkiem dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, **pomimo korzystnych zmian zachodzących w tym zakresie, obszar całego województwa należy nadal uznać jako deficytowy i wymagający wsparcia środkami unijnymi w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020**. Ze względu na większy potencjał ludnościowy, podmioty realizujące wychowanie przedszkolne skoncentrowane są w ośrodkach miejskich, gdzie 93,3% dzieci w roku 2017 uczestniczyło w edukacji przedszkolnej (przy średniej dla kraju wynoszącej 99,3%), natomiast na terenach wiejskich wskaźnik ten przybiera zdecydowanie niższe wartości, bo 54,7% przy średniej dla kraju na poziomie 64,5% (w 2017 roku).

Biorąc pod uwagę **wysokie zróżnicowanie wskaźnika dotyczącego odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym** w gminach województwa w roku 2017 (od 109,0% w gminie wiejskiej Unisław do 11,2% w gminie wiejskiej Bytoń), celowe wydaje się wprowadzenie dodatkowych kryteriów, na podstawie których można będzie premiować projekty dot. infrastruktury przedszkolnej w ramach konkursów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Proponowane kryterium dotyczyć będzie wprowadzenia dodatkowej punktacji dla jednostek, w których odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wynosi:

- powyżej 76,0% - 0 punktów,
- powyżej 57,0% - do 76,0% - 3 punkty,
- powyżej 45,0% - 57,0% - 6 punktów,
- do 45,0% - 10 punktów.

Ponadto dodatkowymi preferencjami należy objąć gminy wiejskie.

Jednym z elementów analizy poziomu wychowania przedszkolnego w województwie kujawsko-pomorskim jest liczba miejsc wychowania przedszkolnego oraz dzieci korzystających z edukacji

przedszkolnej. Wzrasta systematycznie na terenie województwa zarówno liczba przedszkoli (publicznych i niepublicznych), jak i miejsc w tych jednostkach. W ciągu ostatniego roku objętego badaniem (2017), w stosunku do roku poprzedniego, liczba dzieci przebywających w tych jednostkach wzrosła o 4,4% (ponad 2,1 tys. dzieci). W większości jednostek liczba miejsc jest większa niż liczba dzieci, które w ciągu roku przebywają w przedszkolach, co sugeruje zaspokojenie popytu na tego rodzaju usługi oraz takie (mniejszość), w których występuje deficyt miejsc. Średnio na 100 miejsc w przedszkolach na terenie województwa kujawsko-pomorskiego przypadało 88 dzieci w wieku przedszkolnym (podobnie jak w poprzednim objętym badaniem 2016 r.), przy wielkości dla kraju na poziomie 89 dzieci na 100 miejsc (analogicznie jak w poprzednim 2016 r.).

W perspektywie kolejnych lat, na skutek prognozowanego zmniejszenia się populacji w tej grupie wiekowej (zgodnie z prognozami GUS) oraz dalszego zwiększania się i poprawy jakości bazy infrastrukturalnej następować powinno stopniowe zaspokajanie popytu na tego rodzaju usługi. Utrzymać się będzie nadal różnica w odsetku dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym pomiędzy miastem a wsią. Na terenach wiejskich, ze względu chociażby na utrudnienia wynikające z zapewnienia odpowiedniego zaplecza transportowego (transportu publicznego), zmiany te będą następowały wolniej i zwiększenie odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym związane będzie z większymi nakładami finansowymi. Jednocześnie, sukcesywnie powinno to prowadzić do poprawy ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej, głównie dotyczącej rynku pracy, w województwie kujawsko-pomorskim.